

DSZOB, cvičenie 3.

Zadanie:

Úloha 1

Vygenerujte si nasledujúce signály podľa predchádzajúcich cvičení:

- jednoduchý signál
- zložený signál (z troch jednoduchých signálov)
- jednoduchý signál so zníženou vzorkovacou frekvenciou s porušením Nyquistovho teorému

Pre vytvorené signály:

- Z daných signálov vyberte vhodnú vzorku 512 hodnôt, vypočítajte a vizualizujte Diskrétnu Fourierovu transformáciu podľa definície.
- Následne vypočítajte a vizualizujte príslušnú inverznú Fourierovu transformáciu. Aký je výstup?
- Výpočet DFT a IDFT implementujte ako samostatné funkcie.
- Výstup DFT vizualizujte, pričom spektrálne indexy prevediete na Hz. (fftshift a druhá polovica výstupu; prepočet od 0 do $F_s/2$ Hz, index-1)
- K signálom pripočítajte konštantnú hodnotu (DC komponentu). Vypočítajte DFT a vizualizujte (originál výstup a aj pomocou fftshift) . Kde je možné vo vypočítanej DFT DC komponentu identifikovať?

Pomôcka (definícia):

- počet prvkov vo vektore
- index spektrálnych koeficientov
- index vzorku vo vstupnom vektore (číslíkový signál o dĺžke N)

Pomôcka:

- pozor na názov funkcií
- fftshift()
- stem()
- abs()
- j

Postup vhodne dokumentuje (Code/Text bloky)!

Pri vizualizácii zamedzte zobrazovaniu upozornení.

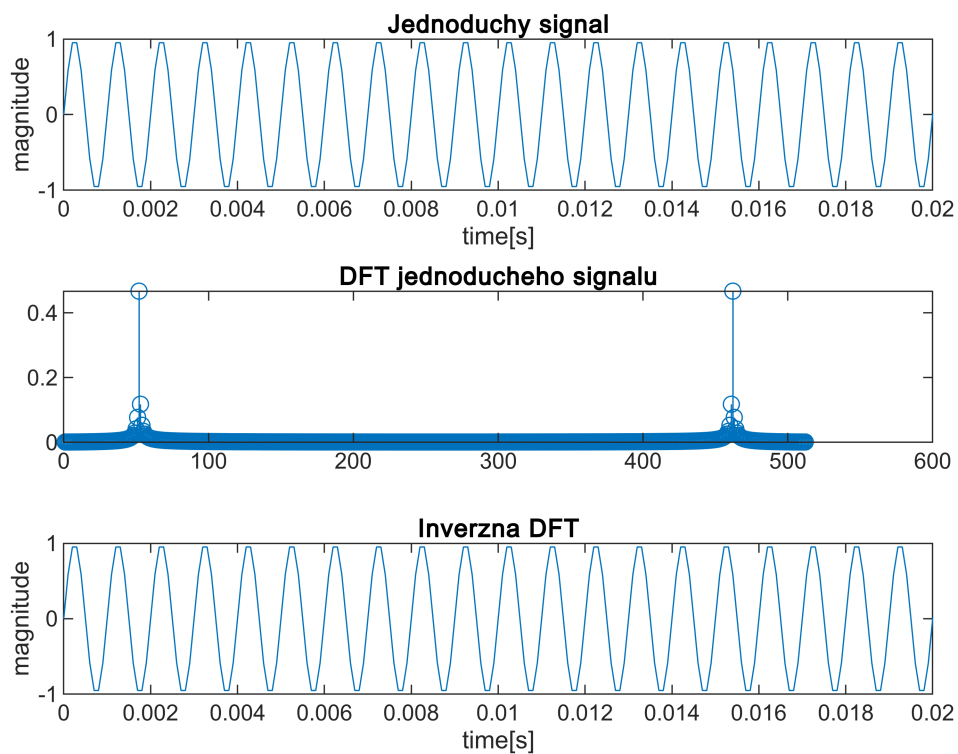
Riešenie:

```
fs = 10000;  
sx = 0:1/fs:3;  
fs_lt_nyq = 8000;  
sx_lt_nyq = (0:1/fs_lt_nyq:3);  
sy1 = sin(2*pi*sx*1000);
```

```
sy2 = sin(2*pi*sx*2000) + sin(2*pi*sx*3000) + sin(2*pi*sx*4000);  
sy3 = sin(2*pi*sx_lt_nyq*5000);  
y1 = sy1(1:512);  
y2 = sy2(1:512);  
y3 = sy3(1:512);
```

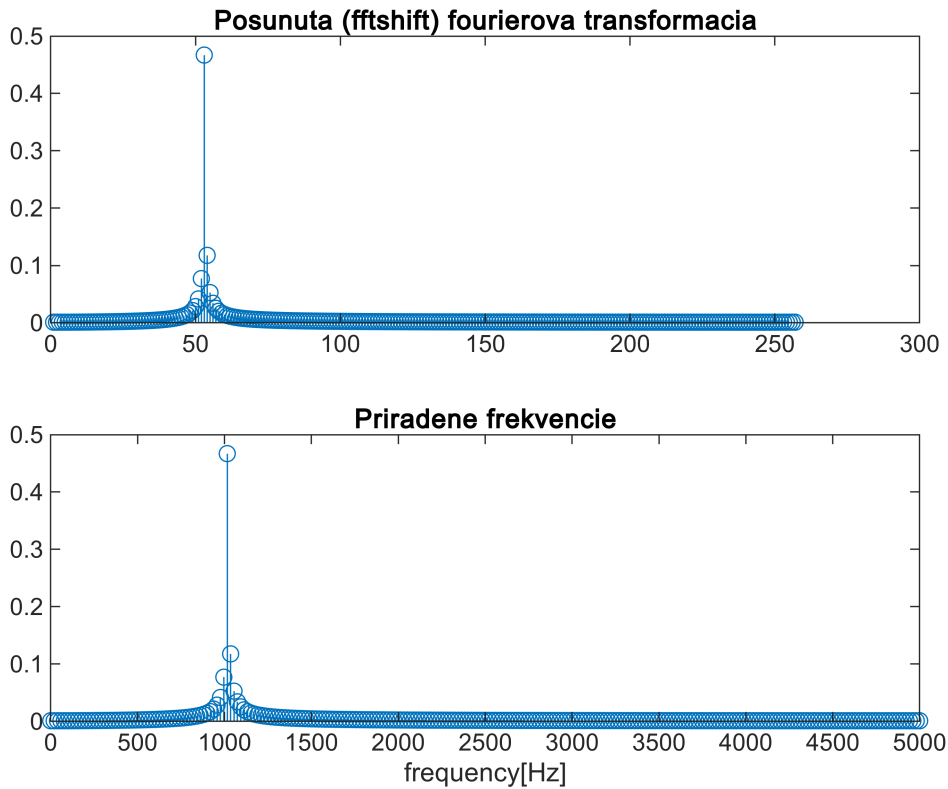
Jednoduchý signál:

```
figure();  
subplot(3,1,1);  
plot(sx(1:512), y1)  
title('Jednoduchy signal')  
xlim([0 0.02])  
xlabel('time[s]')  
ylabel('magnitude')  
subplot(3,1,2);  
dft1 = custom_dft(y1);  
stem(abs(dft1))  
title('DFT jednoducheho signalu')  
subplot(3,1,3);  
dft1_i = custom_dft_i(dft1);  
plot(sx(1:512), real(dft1_i))  
title('Inverzna DFT')  
xlim([0 0.02])  
xlabel('time[s]')  
ylabel('magnitude')
```


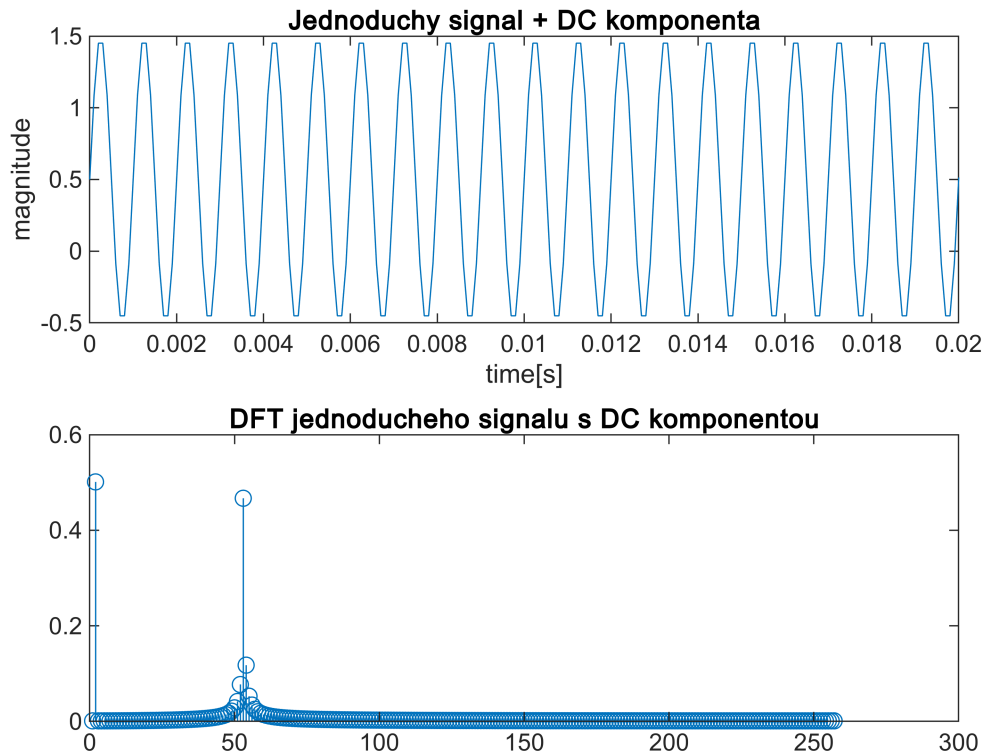
Použitím inverznej fourierovej transformácie dostávame pôvodný signál.

```
figure();
subplot(2,1,1);
dft1_shifted = fftshift(abs(dft1));
dft1_shifted = dft1_shifted(256:512);
stem(dft1_shifted)
title('Posunuta (fftshift) fourierova transformacia')
subplot(2,1,2);
stem(0:(fs/2)/256:fs/2, dft1_shifted)
title('Priradene frekvencie')
xlabel('frequency[Hz]')
```


Pomocou fourierovej transformácie vieme z frekvenčného spektra priradením konkrétnych frekvencií zistiť z akých reálnych frekvencií sa signál skladá. V tomto prípade to bolo 1000 Hz, čo je aj frekvencia, s ktorou bol signál generovaný.

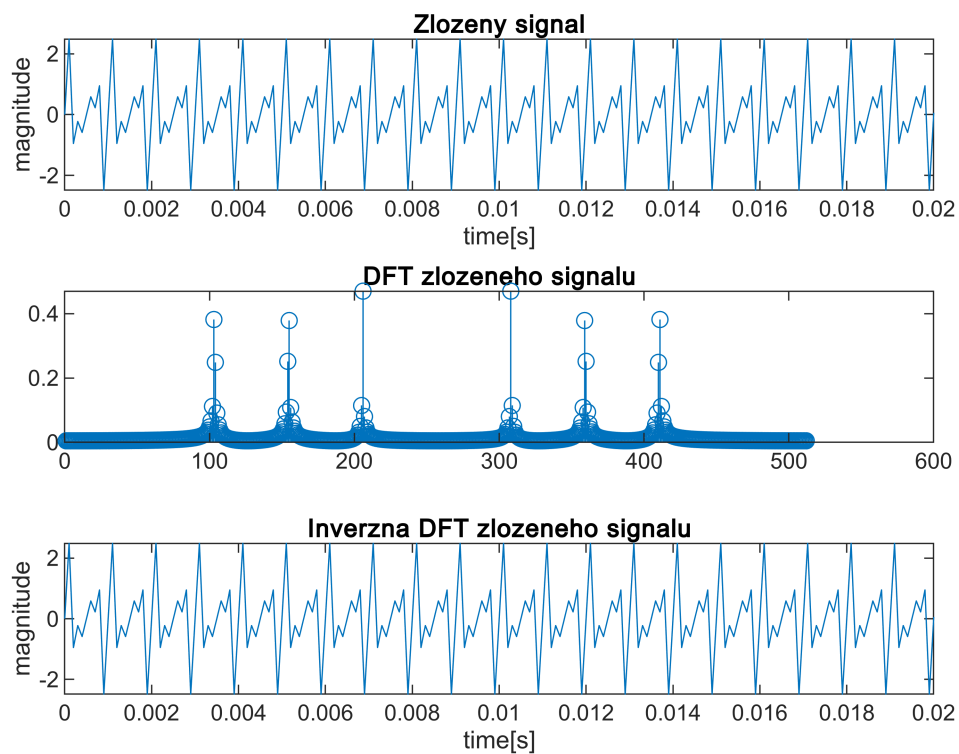
```
figure();
subplot(2,1,1);
y1_dc = y1 + 0.5;
plot(sx(1:512), y1_dc)
title('Jednoduchy signal + DC komponenta')
xlim([0 0.02])
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(2,1,2);
dft1_dc = fftshift(abs(custom_dft(y1_dc)));
stem(dft1_dc(256:512))
title('DFT jednoducheho signalu s DC komponentou')
```


Pridaním DC komponenty sa amplitúda/magnitúda posúva o jej hodnotu a na fourierovej transformácii je DC komponenta pozorovateľná prvou vychýlenou hodnotou.

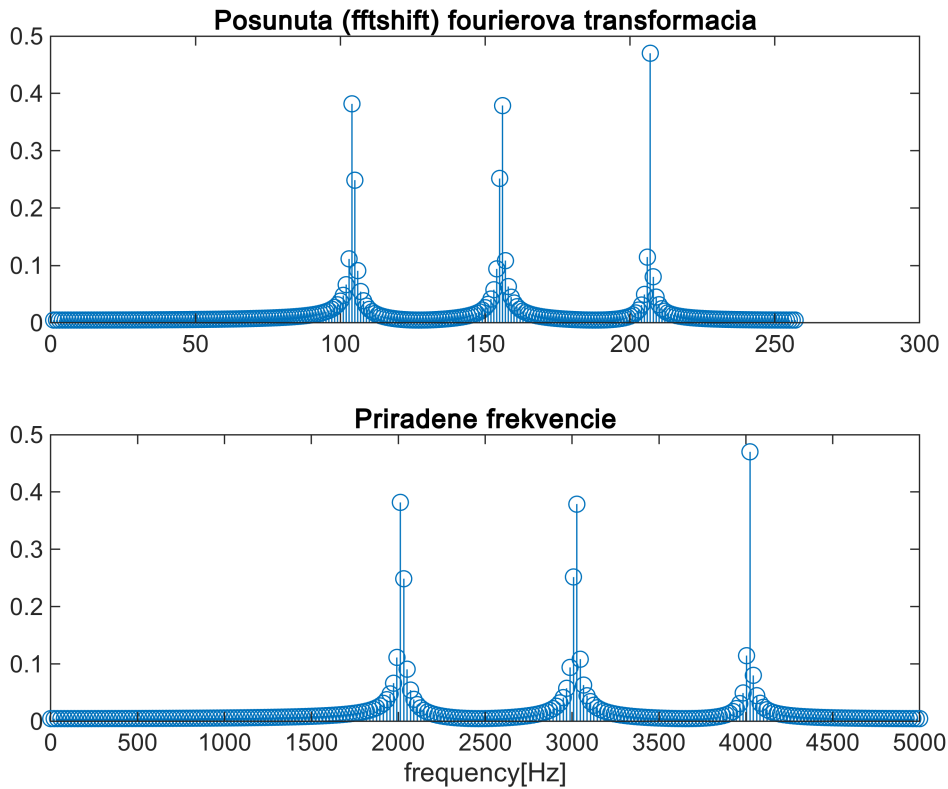
Zložený signál:

```
figure();
subplot(3,1,1);
plot(sx(1:512), y2)
xlim([0 0.02])
title('Zlozeny signal')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(3,1,2);
dft2 = custom_dft(y2);
stem(abs(dft2))
title('DFT zlozeného signálu')
subplot(3,1,3);
dft2_i = custom_dft_i(dft2);
plot(sx(1:512), real(dft2_i))
xlim([0 0.02])
title('Inverzna DFT zlozeného signálu')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
```


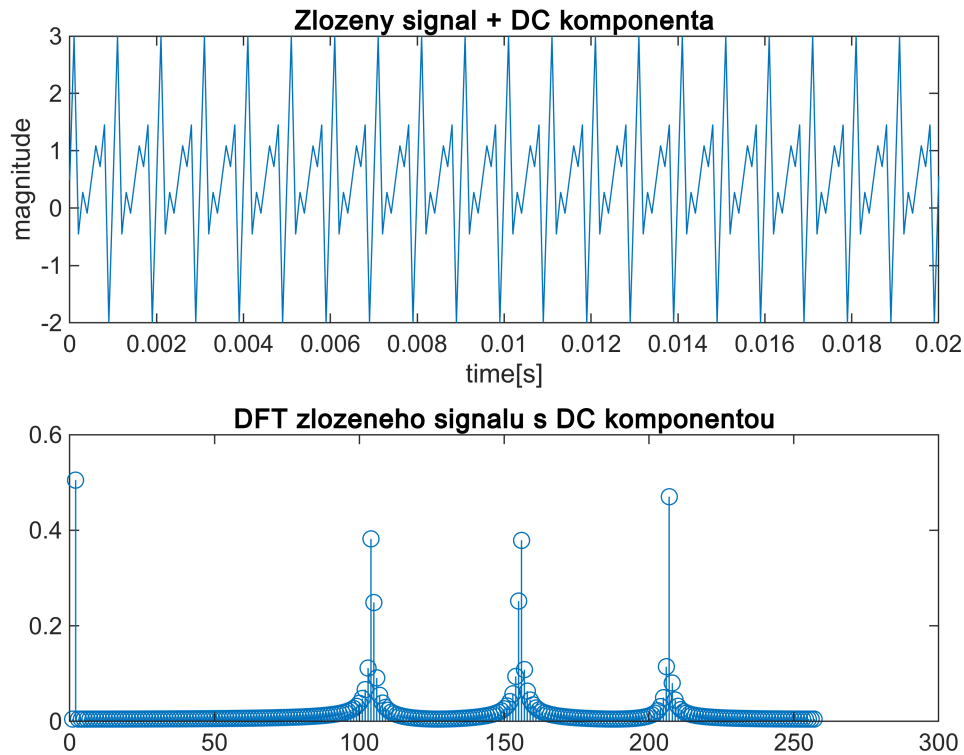
Pri inverznej fourierovej transformácii aj zloženého signálu dostaneme opäť pôvodný signál.

```
figure();
subplot(2,1,1);
dft2_shifted = fftshift(abs(dft2));
dft2_shifted = dft2_shifted(256:512);
stem(dft2_shifted)
title('Posunuta (fftshift) fourierova transformacia')
subplot(2,1,2);
stem(0:(fs/2)/256:fs/2, dft2_shifted)
title('Priradene frekvencie')
xlabel('frequency[Hz]')
```


Pomocou fourierovej transformácie vieme z frekvenčného spektra priradením konkrétnych frekvencií zistiť z akých reálnych frekvencií sa signál skladá. V tomto prípade to bolo 2000 Hz, 3000 Hz a 4000 Hz, čo sú aj frekvencie, s ktorými bol signál generovaný.

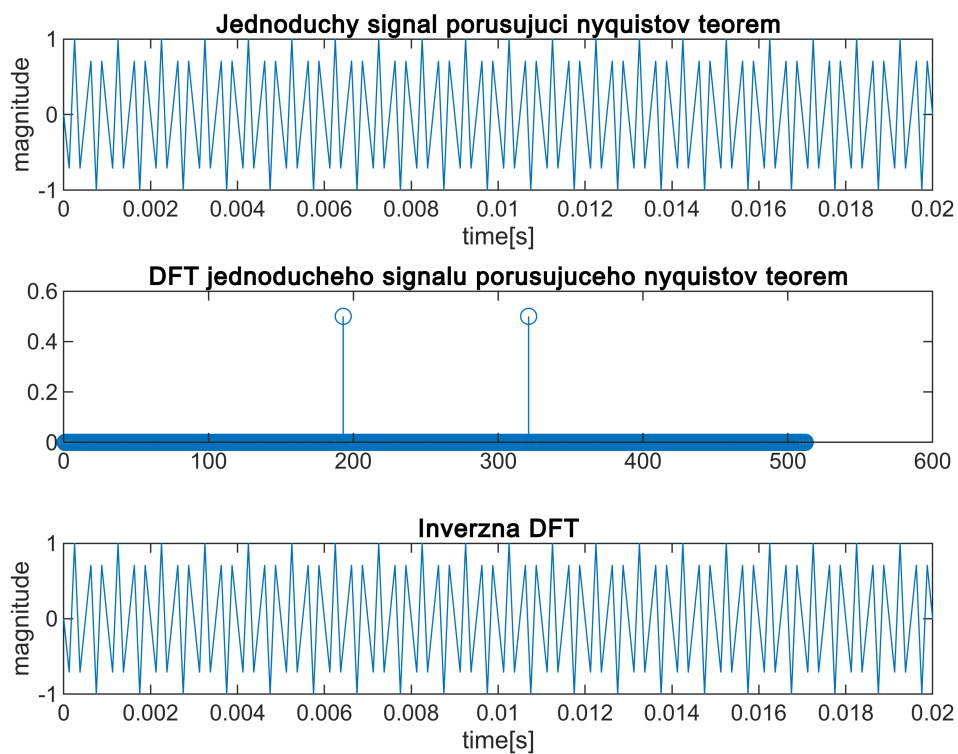
```
figure();
subplot(2,1,1);
y2_dc = y2 + 0.5;
plot(sx(1:512), y2_dc)
xlim([0 0.02])
title('Zlozeny signal + DC komponenta')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(2,1,2);
dft2_dc = fftshift(abs(custom_dft(y2_dc)));
stem(dft2_dc(256:512))
title('DFT zlozeneho signalu s DC komponentou')
```


Pridaním DC komponenty sa amplitúda/magnitúda posúva o jej hodnotu a na fourierovej transformácii je DC komponenta pozorovateľná prvou vychýlenou hodnotou.

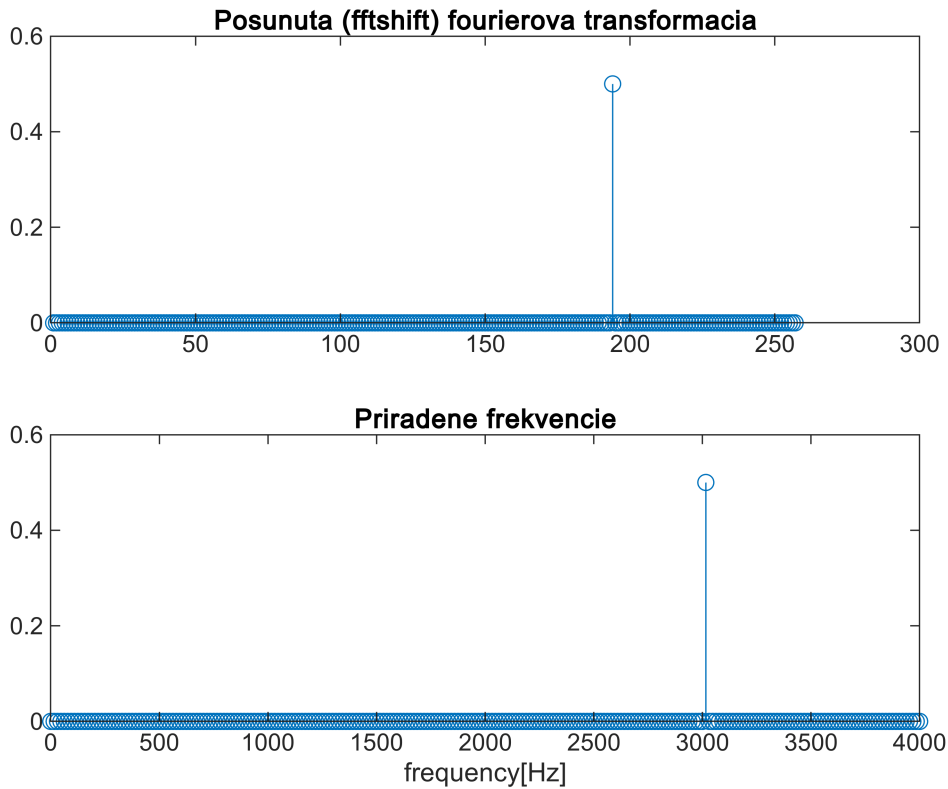
Jednoduchý signál porušujúci nyquistov teorém:

```
figure();
subplot(3,1,1);
plot(sx_lt_nyq(1:512), y3)
xlim([0 0.02])
title('Jednoduchy signal porusujuci nyquistov teorem')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(3,1,2);
dft3 = custom_dft(y3);
stem(abs(dft3))
title('DFT jednoducheho signalu porusujuceho nyquistov teorem')
subplot(3,1,3);
dft3_i = custom_dft_i(dft3);
plot(sx_lt_nyq(1:512), real(dft3_i))
xlim([0 0.02])
title('Inverzna DFT')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
```

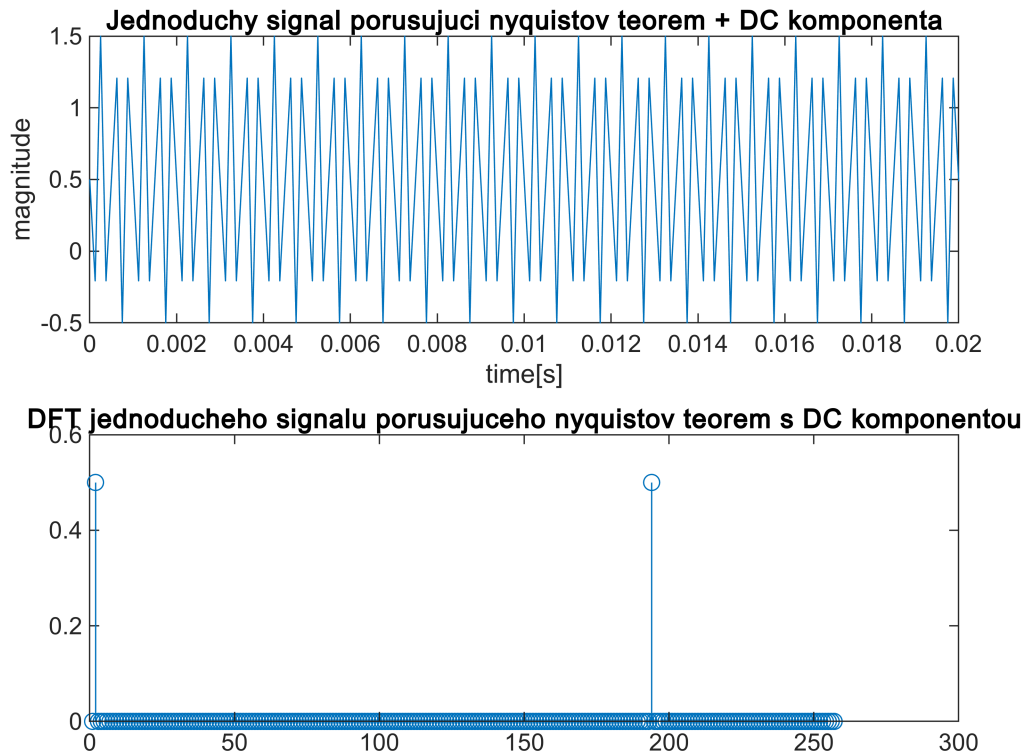
Aj pre signál porušujúci nyquistov teorem dostaneme inverznou transformáciou pôvodný signál.

```
figure();
subplot(2,1,1);
dft3_shifted = fftshift(abs(dft3));
dft3_shifted = dft3_shifted(256:512);
stem(dft3_shifted)
title('Posunutá (fftshift) fourierova transformácia')
subplot(2,1,2);
stem(0:(fs_lt_nyq/2)/256:fs_lt_nyq/2, dft3_shifted)
title('Priradene frekvencie')
xlabel('frequency[Hz]')
```


Pre signál porušujúci nyquistov teorém fourierova transformácia neposkytuje správne frekvenčné spektrum keďže podľa nej bola primárna frekvencie 3000 Hz, ale signál bol v skutočnosti generovaný s frekvenciou 5000 Hz.

```
figure();
subplot(2,1,1);
y3_dc = y3 + 0.5;
plot(sx_lt_nyq(1:512), y3_dc)
xlim([0 0.02])
title('Jednoduchy signal porusujuci nyquistov teorem + DC komponenta')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(2,1,2);
dft3_dc = fftshift(abs(custom_dft(y3_dc)));
stem(dft3_dc(256:512))
title('DFT jednoducheho signalu porusujuceho nyquistov teorem s DC komponentou')
```


Aj pre signál porušujúci nyquistov teorem je možné po fourierovej transformácii pozorovať DC komponentu ako prvú hodnotu vektora.

Úloha 2

Vygenerujte si jednoduchý signál. Pre okienko veľkosti 512 a okienko dĺžky, ktoré nezachytí ani celú základnú periódu (je príliš krátke) vypočítajte a vizualizujte DFT. Sú výstupné spektrá zhodné? Prečo je to tak?

Riešenie:

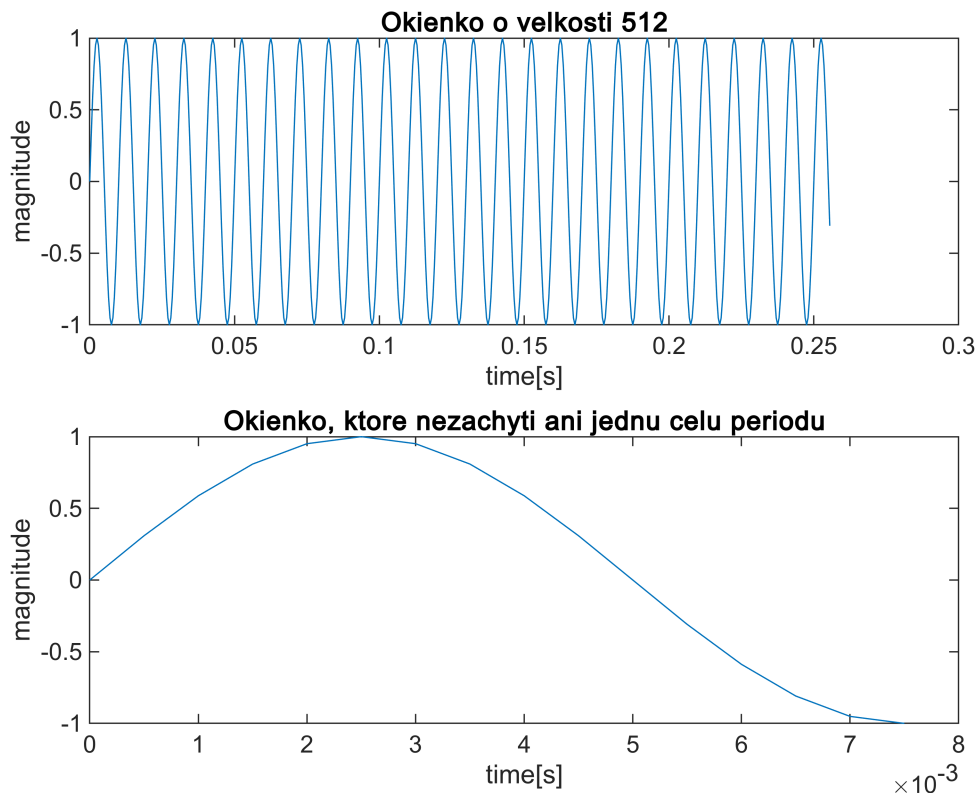
```
fs = 2000;
sx = 0:1/fs:1;
sy = sin(2*pi*sx*100);
x1 = sx(1:512);
y1 = sy(1:512);
x2 = sx(1:16);
y2 = sy(1:16);
```

```
figure();
subplot(2,1,1);
plot(x1,y1)
title('Okienko o velkosti 512')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
```

```

subplot(2,1,2);
plot(x2,y2)
title('Okienko, ktore nezachyti ani jednu celu periodu')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')

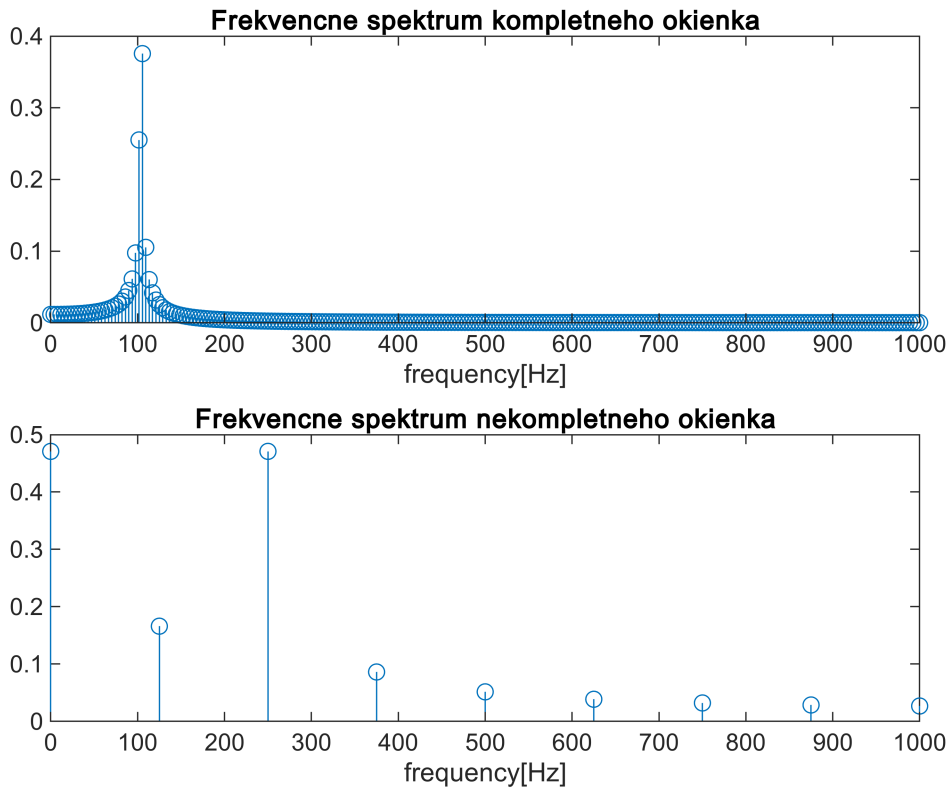
```



```

figure();
subplot(2,1,1);
dft1 = custom_dft(y1);
dft1 = fftshift(abs(dft1));
dft1 = dft1(256:512);
stem(0:(fs/2)/256:fs/2, dft1)
title('Frekvencne spektrum kompletneho okienka')
xlabel('frequency[Hz]')
subplot(2,1,2);
dft2 = custom_dft(y2);
dft2 = fftshift(abs(dft2));
dft2 = dft2(8:16);
stem(0:(fs/2)/8:fs/2, dft2)
title('Frekvencne spektrum nekompletneho okienka')
xlabel('frequency[Hz]')

```


Pre okienko, ktoré nezachytáva ani jednu kompletnú periódu nie je možné fourierovou transformáciou správne určiť frekvenčné spektrum alebo konkrétnu primárnu frekvenciu. Spektrum pre nekompletné okienko navyše vykazuje prítomnosť DC komponentz, ktorá však v pôvodnom signále nie je.

Úloha 3

Vygenerujte si jednoduchý párný a nepárny signál (sin a cos). Pre tieto signály vyberte ľubovoľné okienko tak, aby v rámci okienka vyšiel celočíselný počet periód (napríklad tón 430.664062 pre 5 periód pri veľkosti okienka 512). Ako sa prejaví párný a nepárny signál v reálnej a imaginárnej zložke?

Riešenie:

```
fs = 1024;
sx = 0:1/fs:3;
x = sx(1:512);
sy_sin = sin(2*pi*sx*16);
y_sin = sy_sin(1:512);
sy_cos = cos(2*pi*sx*16);
y_cos = sy_cos(1:512);
```

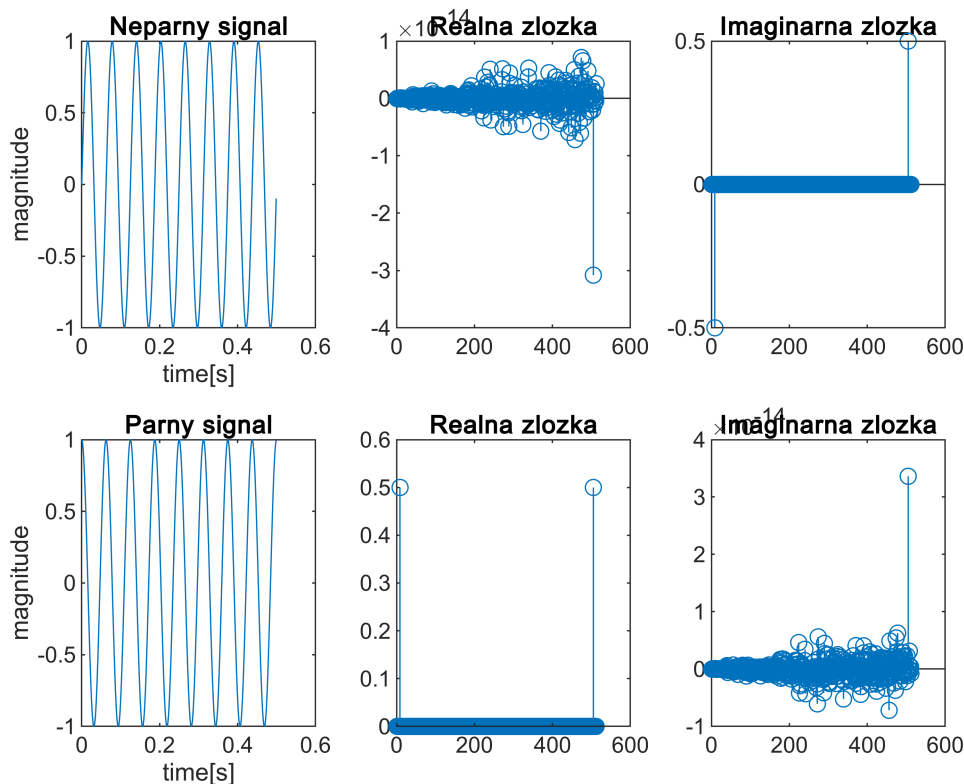
```
figure();
subplot(2,3,1);
plot(x,y_sin)
title('Neparny signal')
```

```

xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(2,3,2);
dft = custom_dft(y_sin);
stem(real(dft))
title('Realna zložka')
subplot(2,3,3)
stem(imag(dft))
title('Imaginarna zložka')

subplot(2,3,4);
plot(x,y_cos)
title('Párny signal')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(2,3,5);
dft = custom_dft(y_cos);
stem(real(dft))
title('Realna zložka')
subplot(2,3,6);
stem(imag(dft))
title('Imaginarna zložka')

```


Pri použití párnej funkcie sú hodnoty v reálnej a imaginárnej rovine po fourierovej transformácii naopak ako pri použití nepárnej funkcie.

Úloha 4

Nahrajte svoj hlas (akékoľvek slová) po dobu troch sekúnd pri vzorkovacej frekvencii 44100Hz.

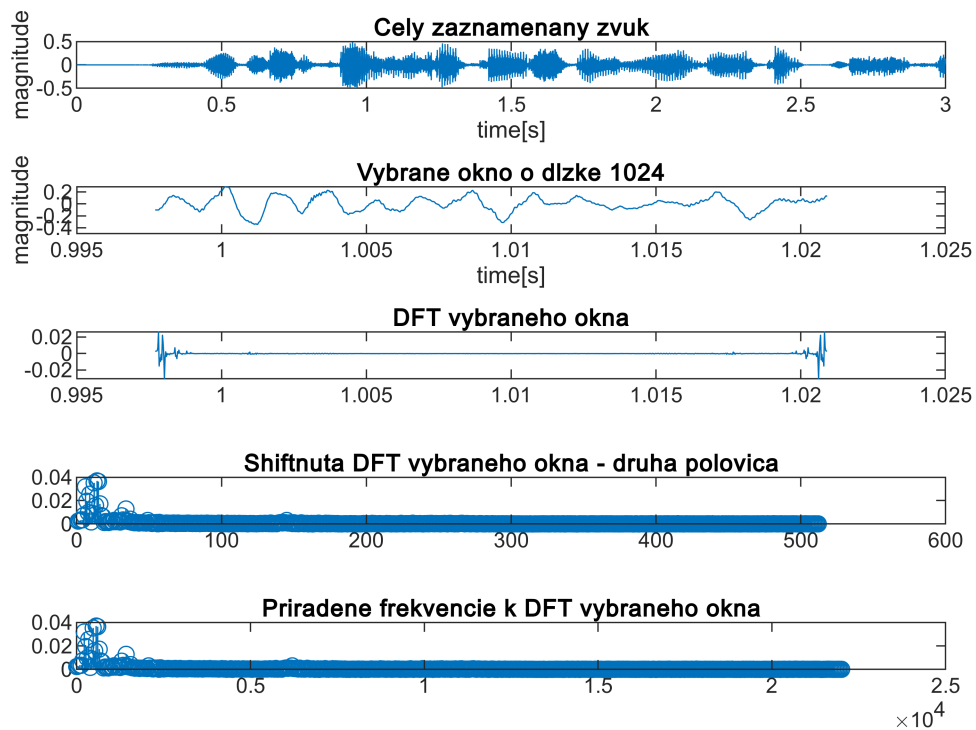
- Nahraný zvuk vizualizujte.
- Na základe vizualizácie vyberte vhodné okienko (ktoré zachytí váš hlas a nie len šum a "ticho") o dĺžke 1024, ktoré taktiež vizualizujete.
- Vypočítajte a vizualizujte DFT (pomocou funkcie plot).
- Aká je primárna frekvencia (frekvencia s maximálnou amplitúda z vypočítaného DFT) v danom výseku?
 - Odpoveď udajte v Hz.

Pomôcka:

- https://www.mathworks.com/help/matlab/import_export/record-and-play-audio.html

```
fs = 44100;
recorder = audiorecorder(fs,8,1);
recordblocking(recorder,3);
y = getaudiodata(recorder)';
x = 0:1/fs:3;
x = x(1:132300);
```

```
figure();
subplot(5,1,1);
plot(x,y)
title('Cely zaznamenany zvuk')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(5,1,2);
x2 = x(44000:45023);
y2 = y(44000:45023);
plot(x2,y2)
title('Vybrane okno o dlzke 1024')
xlabel('time[s]')
ylabel('magnitude')
subplot(5,1,3);
dft = custom_dft(y2);
plot(x2, real(dft))
title('DFT vybraného okna')
subplot(5,1,4);
stem(abs(dft(1:512)))
title('Shiftnutá DFT vybraného okna - druhá polovica')
subplot(5,1,5);
x_hz = 0:(fs/2)/512:fs/2;
x_hz = x_hz(1:512);
stem(x_hz, abs(dft(1:512)))
title('Priradene frekvencie k DFT vybraného okna')
```



```
[M,I] = max(abs(dft(1:512)));  
x_hz(I)
```

```
ans = 559.8633
```

Pomocou funkcie max dostaneme hodnotu a index, kde je najdominantnejšia/primárna frekvencia. Keď tento index použijeme na prístup do vektora frekvencií dostaneme hodnotu primárnej frekvencie. Táto je 559,8633 Hz.

Priestor pre vaše funkcie:

```
function f = custom_dft(y)
    M = length(y);
    f = zeros(1, M);
    e = exp(1);

    for u = 0:M-1
        t = 0;
        for x = 0:M-1
            t = t + y(x+1)*e^((-j)*2*pi*x*u / M);
        end
        t = t/M;
        f(u + 1) = t;
    end
```



```

end

function f = custom_dft_i(y)
    M = length(y);
    f = zeros(1, M);
    e = exp(1);

    for u = 0:M-1
        t = 0;
        for x = 0:M-1
            t = t + y(x+1)*e^(j*2*pi*x*u / M);
        end
        f(u + 1) = t;
    end
end

```